

عنوان مقاله:

دانشنامه نگاری در دوره قاجار

محل انتشار:

مطالعات دانشنامه نگاری، دوره 1، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسنده:

سیدعلی آل داود - حقوق دان، نویسنده و پژوهشگر ایرانی، عضو هیئت علمی مرکز دایره المعارف بزرگ اسلامی

خلاصه مقاله:

در این مقاله، سیر تاریخی دانشنامه نویسی در دوره قاجار بررسی شده است. عصر قاجار که دوره آشنایی و ارتباط مستمر ایرانیان با دنیای غرب قلمداد می شود، رهاوردهای مختلفی از جمله دانشنامه نویسی برای ایرانیان داشته که ورود صنعت و علوم مختلف از راه ترجمه، این مهم را میسر کرده است. ناصر الدین شاه قاجار که با معارف و معاریف زمانش آشنایی داشت، پیشنهاد تالیف «نامه دانشوران ناصری» را به گروهی از دانشمندان آن دوران داد و وزیران دانای او «اعتماد السلطنه» و «اعتضاد السلطنه» این کار را پی گرفتند. «مجموعه ناصری»، «کراسه المعی»، «مطرح الانظار فی تراجم اطباء الاعصار و فلاسفه الامصار» و «مرآت البلدان ناصری» دانشنامه هایی هستند که شکوفایی دانشنامه نویسی در عصر ناصری را روایت می کنند. دوره قاجار را می توان دوره تحول از شیوه دانشنامه نویسی قدیم به عصر جدید دانست؛ در دانشنامه های این دوره استفاده از منابع بیشتر و همچنین پیروی از شیوه تنظیم الفبایی دیده می شود. هرچند عمده دانشنامه های این عصر، تاریخی، جغرافیایی، مردم نگاری و گاه عمومی هستند، اما بی گمان عصر قاجاری، راه های جدیدی را در دانشنامه نویسی به روی فرهنگ ایرانی گشوده است.

کلمات کلیدی:

دانشنامه نویسی، دوره قاجار، شیوه ها

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1373250>

